

RAPORT DE EXPERTIZĂ

privind nivelul coruptibilității proiectului de lege pentru modificarea Codului subsolului

1. Evaluarea generală a coruptibilității proiectului de act legislativ

1.1. Temeiul elaborării și adoptării proiectului de act legislativ

Proiectul de lege pentru modificarea Codului subsolului este elaborat în scopul creării bazei juridice pentru executarea pct.3 lit. b) al Deciziei Consiliului Suprem de Securitate nr. 05/1-03-18 din 22.12.2006, poruncii Dlui Vasile Tarlev, Prim-ministru al Republicii Moldova, expusă în Procesul-verbal nr.01-0904-09 al ședinței privind crearea unei agenții în domeniul administrării zăcămintelor minerale utile, circularei Guvernului nr. 2503-25 din 26.02.2007, precum și a pct.1.18 din Planul de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției pe anii 2007-2009, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 413-XVI din 21.12.2006.

Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale al Republicii Moldova, organ al administrației publice de specialitate, care, potrivit pct. 1 din Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 356 din 6 aprilie 2004, își exercită funcțiile în monitorizarea calității componentelor de mediu, asigurarea protecției mediului înconjurător și reglementarea folosirii resurselor naturale.

Concluzii și recomandări: proiectul de hotărâre a fost elaborat de o autoritate competentă.

1.2. Justificarea categoriei proiectului de act legislativ

Proiectul de lege face parte din categoria legilor organice. Conform art. 9 alin. (1) din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 legile organice sunt actele legislative care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și pot interveni numai în domeniile expres prevăzute de Constituție sau în alte domenii deosebit de importante pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice.

1.3. Oportunitatea proiectului de act legislativ

Autorul proiectului susține necesitate trecerii la noua structură instituțională de administrare a subsolului, care necesită transferarea tuturor competențelor ce țin de folosirea subsolului, și anume: atribuirea perimetrelor miniere pentru extragerea substanțelor miniere utile, inclusiv celor larg răspândite; controlul evidenței mișcării rezervelor de resurse minerale și achitării plăților pentru folosirea acestora; controlul respectării cerințelor proiectelor de exploatare a zăcămintelor de substanțe minerale utile; ținerea tuturor cadastrului din domeniu; coordonarea planurilor de dezvoltare a lucrărilor miniere; autorizarea ridicării construcțiilor pe suprafețele cu zăcămintele de substanțe utile, etc.

Modificările determină transmiterea competențelor Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, organului de stat pentru supravegherea minieră revenindu-i numai funcția de control asupra desfășurării în condiții de securitate a lucrărilor de extragere a substanțelor minerale utile.

Acest lucru presupune modificarea a 13 articole și actualizarea a altor 3 articole din Codul subsolului.

1.4. Eficiența proiectului de act legislativ

Dat fiind faptul că proiectul nu este însoțit de expunere de motive, în care s-ar conține vre-o estimare a costurilor proiectului, nu ne putem exprima asupra acestui compartiment. Aceasta, de fapt, constituie un element important de coruptibilitate. Evaluarea impactului permite sesizarea abstractă a efectelor realizării prevederilor proiectului.

1.5. Analiza corespunderii proiectului de act legislativ cerințelor tehnicii legislative

Pentru a nu dubla expertiza juridică a proiectului de act normativ, expertiză, care ține de competența Ministerului Justiției, nu ne vom expune asupra nivelului de corespondere a proiectului cerințelor tehnicii normative.

1.6. Analiza nivelului de conformitate a proiectului de act legislativ la standardele anticorupționale internaționale

Potrivit art. 10 din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New-York la 31.10.2003, semnată la Merida, la 09.12.2003, ținând seama de necesitatea luptei împotriva corupției, fiecare stat parte ia, conform

principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsurile necesare pentru a spori transparența administrației sale publice, inclusiv în ceea ce privește organizarea, funcționarea și procesele decizionale, dacă este cazul.

Aceste măsuri pot include, în special:

- adoptarea de proceduri sau de reglementări care să permită publicului obținerea, dacă este cazul, a informațiilor asupra organizării, funcționării și proceselor decizionale de administrație publică;
- simplificarea, dacă este cazul, a procedurilor administrative, cu scopul de a facilita accesul publicului la autoritățile de decizie competente;
- publicarea informațiilor, inclusiv a eventualelor rapoarte periodice, despre riscurile de corupție în cadrul administrației publice.

Concluzii și recomandări: în acest sens, proiectul necesită unele completări. Asupra acestui fapt ne vom expune mai jos.

2. Evaluarea în fond a nivelului coruptibilității proiectului de act legislativ

Evaluarea în fond a nivelului coruptibilității proiectului se va efectua cu referire la articole concrete.

Pct. 1 cu referire la art.10 alin. (2), propoziția a doua –

Perimetrele miniere pentru exploatarea zăcămintelor de substanțe utile larg răspândite se atribuie de către autoritățile administrației publice locale, care urmează să fie înregistrate de către organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător după coordonarea lor cu organul de stat pentru supravegherea minieră.

Propuneri și recomandări: În opinia noastră, este o normă confuză, ce conține elemente a atribuțiilor paralele, prin care se admite dublarea competențelor funcționarilor publici din cadrul aceleiași autorități, sau din autoritățile publice diferite ori atunci când pentru una și aceeași decizie sau acțiune sunt responsabili mai mulți funcționari.

Pct. 11 alin. (1) lit. e) cu referire la art.42¹ –

Autorizează ridicarea construcțiilor pe suprafețele cu zăcăminte de substanțe utile, precum și construcția sistemelor de irigație și desecare, sădirea plantațiilor multianuale.

Propuneri și recomandări: În opinia noastră, articolul conține un factor sporit de coruptibilitate. Nu este expres prevăzut care sunt condițiile de autorizare, când și cui se eliberează autorizația și dacă ridicarea construcțiilor, precum și construcția sistemelor de irigație și desecare, sădirea plantațiilor multianuale pe suprafețele cu zăcăminte de substanțe utile poate fi autorizată.

Pct. 14 alin. (2) lit. b) cu referire la art.46 –

Să aplice, în modul stabilit de lege, amenzi pentru încălcarea regulilor și normelor de desfășurare în condiții de securitate a lucrărilor.

Propuneri și recomandări: Articolul conține elemente de coruptibilitate, exprimate atât prin norme de trimitere, cât și prin atribuțiile extensive de reglementare normativă transmise în competența autorităților administrației publice centrale și locale.

În rest, propuneri și obiecții nu avem.

Expertiza a fost efectuată în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.977 din 23.08.2006, Metodologiei de efectuare a expertizei coruptibilității proiectelor de acte legislative și normative aprobată prin ordinul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 125 din 22.09.2006

de:
Maria Popescu,
inspector principal al
Secției prevenire
și interacțiune civilă,
Direcția generală analitică,
prognoză și prevenire.